

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Veroniky Křest'ánové, Dr., soudce JUDr. Tomáše Novosada a soudkyně Mgr. Aleny Novotné ve věci

žalobce: **Z. D.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem Mgr. Janem Štanderou
sídlem Holečkova 332/5, 150 00 Praha 5

proti
žalované: **N. S.**, xxx
xxx
zastoupená advokátem Mgr. Markem Kovandou
sídlem Malá Štěpánská 1932/3, 120 00 Praha 2

o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkové újmy

k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 11. dubna 2022, č. j. 28 C 409/2020-151, ve znění doplňujícího usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 22. září 2022, č. j. 28 C 409/2020-178,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se **potvrzuje**.
- II. Žalobce je **povinen** zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení částku ve výši 4 114 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Marka Kovandy, advokáta.

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Hájková

Odůvodnění:

1. **Žalobce** se žalobou podanou dne 5. října 2020 u Obvodního soudu pro Prahu 5 jako soudu prvního stupně domáhá náhrady nemajetkové újmy částkou ve výši 400 000 Kč z titulu neoprávněného zásahu do své osobnosti. Žalovaná dne 5. října 2017 uveřejnila v jí vydávaném ruskojazyčném periodiku s názvem xxx článek xxx (dále také jen „Článek“). Byl věnován žalobci a jeho sporu s xxx. Ten byl tehdy veden u Obvodního soudu pro Prahu 7 pod sp. zn. 10 C 146/2015 (dále také jen „Spor o členství“). Žalobce se tam domáhal určení neplatnosti svého vyloučení jakožto člena spolku a výsledně uspěl. V rámci Článku je popisován nejen stav Sporu o členství, který v zásadě odpovídal tehdejší situaci, ale je tam také uvedeno, že dle atamana kozáků M. D. byl žalobce zbaven vedoucí funkce z důvodu, že neprojevoval žádnou iniciativu, což ale není pravda. Žalobci nikdy nebyla vytýkána pasivita, by opakovaně Svazem za svou aktivitu chválen i odměňován. Stejně tak není pravdou tvrzení v Článku, že projevy žalobce vyvolávaly nespokojenost u kolegů a osob, se kterými se kozáci stýkají. Nikdy proti principům a tradicím Svazu nejednal, naopak dbal o jejich dodržování. Žalobce je v rusky mluvící komunitě známou osobou a těší se dobré pověsti. Obsah Článku mu přivodil zhoršení pověsti, zpochybnění jeho postavení a narušil jeho osobnostní práva. Rada lidí se na něj obracela s dotazy ohledně obsahu Článku a výtek tam uvedených. Žalobce se tak dopisem ze dne 4. prosince 2017 obrátil na redakci xxx, kterým vyzval k stažení Článku, pokud je ještě někde evidován, a současně uveřejnění dementi předmětné zprávy včetně uvedení na pravou míru, že prohlášení atamana se nezakládají na pravdě, případně k otištění odpovědi žalobce. Žalovaná, redakce ani nikdo jiný na výzvu nereagoval. Opakovaně se na žalovanou obrátil 22. června 2018, uvedl, že trvá na opravě a uvedení na pravou míru. Současně poukázal na to, že soud shledal jeho vyloučení ze Svazu neplatné a žádal, aby žalovaná i informovala o výsledku Sporu o členství. I tato výzva zůstala bez odezvy. Dne 10. ledna 2020 tak zaslal žalované předžalobní výzvu, opětovně žádal o zmírnění újmy uveřejněním článku, který by věc uvedl na pravou míru a současně vznesl požadavek na zadostiučinění v penězích ve výši 400 000 Kč jako kompenzaci za snížení pověsti žalobce. Ani na tuto výzvu žalovaná nereagovala. Zadostiučinění v penězích tak po žalované žádá soudní cestou.
2. **Žalovaná** nárok žalobce neuznává. Namítá, že není pasivně věcně legitimovaná, neboť není vydavatelkou předmětného periodika. Navíc uveřejněním Článku nemohlo dojít k poškození práv žalobce.
3. **Soud prvního stupně** rozsudkem označeným v záhlaví zamítl žalobu na zaplacení částky 400 000 Kč (výrok I), rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit na náhradě nákladů řízení žalované částku ve výši 26 922,50 Kč (výrok II) a České republice na účet Obvodního soudu pro Prahu 5 částku 900 Kč (výrok III).
4. Takto rozhodl soud prvního stupně na základě skutkových zjištění a právní argumentace, které jsou uvedeny v písemném odůvodnění napadeného rozsudku a které není třeba v zájmu stručnosti podrobně opakovat. Soud prvního stupně dospěl k tomu, že žalovaná je pasivně věcně legitimována, neboť byla jako vydavatelka evidována u Ministerstva kultury v období od 25. února 2010 do 7. dubna 2021, teprve pak oznámila změnu vydavatele. Žalovaná však neoprávněně do práv žalobce nezasáhla, neboť byla prokázána pravdivost, potažmo pravdivostní základ napadaných tvrzení. Ani označení žalobce výrazem „špion“ vzhledem k jeho působení v StB nelze hodnotit jako informaci nepravdivou a tedy ani jako způsobilou zasáhnout do práv žalobce. I pokud by k neoprávněnému zásahu žalobou napadanými tvrzeními došlo, pak žalobou požadovaná forma zadostiučinění není přiměřená. Je tomu tak jednak s ohledem na skutečnost, že žalobce žalobu podal až poslední den promlčecí lhůty, jakož i s ohledem na to, že bylo prokázáno, že žalobce dál má v předmětné komunitě četné kontakty a aktivity. O nákladech řízení bylo rozhodnuto postupem podle § 142 odst. 1 o. s. ř. a § 148 odst. 1 o. s. ř.
5. **Žalobce** napadl rozsudek soudu prvního stupně včasným a přípustným **odvoláním**. Závěr soudu prvního stupně, že tvrzení v Článku o vyloučení žalobce z důvodů porušení povinností bylo

pravdivé, není správný. Žalovaná nedala žalobci možnost se k věci vyjádřit. Stejně tak je zásadní forma, kterou žalovaná zvolila. V titulku použila označení špion, aniž by bylo zřejmé, jak toto označení chápat. Takové označení je v ruskojazyčné komunitě chápáno jako pejorativní a vysoce negativní, když to navíc v Článku není vůbec vysvětleno. Stejný dopad má v ruskojazyčné komunitě i označení žalobce v titulku Článku jako „xxx“. Jde o dehonestující označení, jak potvrdila při jednání před soudem prvního stupně i tlumočnice. Současně namítá, že soud vycházel ze zjištění učiněných v řízení ve Sporu o členství. Takový anachronický postup považuje za nesprávný. Článek byl publikován předtím, než bylo ve Sporu o členství rozhodnuto. Nesouhlasí ani se závěrem soudu prvního stupně, že žaloba není důvodná již pro zvolenou formu zadostiučinění. Původně po žalované finanční satisfakci nežádal, žalovaná však na jeho výzvy na uvedení věci na pravou míru nereagovala. Navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení, případně jej změnil tak, že žalobě vyhová.

6. **Žalovaná** rozsudek soudu prvního stupně považuje za věcně správný a navrhla jeho potvrzení. Do osobnostních práv žalobce nebylo obsahem Článku zasaženo. Pokud jde o označení „špión“, nelze ho ve vztahu k žalobci považovat za nepravdivé. Žalobce prokazatelně byl řídicím důstojníkem StB, což sám žalobce nikterak nepopírá. Současně vyšlo najevo, že postoj ruskojazyčné komunity se vůči žalobci po uveřejnění Článku nikterak nezměnil. Je zván na ruské velvyslanectví v ČR, angažoval se jako expert v ruskojazyčných médiích, v roce 2020 dokonce obdržel medaili na počest výročí KGB. Článek nejen, že nebyl způsobit žalobci újmu, ale ta mu prokazatelně ani nevznikla.
7. **Odvolací soud** přezkoumal z podnětu podaného odvolání rozsudek soudu prvního stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a a § 214 odst. 1 o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
8. Podle § 2951 odst. 2 o. z. se nemajetková újma odčiní přiměřeným zadostiučiněním. Zadostiučinění musí být poskytnuto v penězích, nezajistí-li jeho jiný způsob skutečné a dostatečně účinné odčinění způsobené újmy.
9. Soud prvního stupně správně přihlédl k tomu, že žalobce žalobu podal až poslední den promlčecí lhůty. Jistě platí, že v průběhu promlčecí lhůty lze právo stejně úspěšně uplatnit kterýkoli, tedy i poslední den promlčecí lhůty. Stejně úspěšně v tom směru, že úspěchu nemůže žalovaná strana zabránit vnesením námítky promlčení. Přesto má uplatnění práva na odčinění nemajetkové újmy penězi ke konci promlčecí doby ve sporech o odčinění nemajetkové újmy význam. Nasvědčuje totiž tomu, že sám žalobce (odložením podání žaloby) újmu nepocítuje intenzivně. Obecně, tedy samozřejmě nikoli bezvýjimečně, platí, že čím intenzivnější je zásah, tím rychleji se poškozený domáhá odčinění újmy, aby následky zásahu do práv minimalizoval a dosáhl rychlé nápravy. Vysvětlení žalobce, že žalobu, kterou požaduje peníze, zvolil jako nejzazší řešení, když žalovaná nereagovala na jeho výzvy o uvedení věci na pravou míru, obecné závěry nevyvrací. Považoval-li by žalobce zásah obsahem Článku skutečně za tak intenzivní, že by zde bylo namísto zadostiučinění v penězích, pak by jistě s podáním žaloby při pasivitě žalované nevyčkával tři roky, ale žalobu o uveřejnění odpovědi či omluvy by podal mnohem dříve. Pocíťoval-li by situaci opravdu intenzivně a tak skutečně chtěl, ať jsou napadaná tvrzení uvedena na pravou míru, nežádal by dne 4. prosince 2017 o uveřejnění odpovědi jen obecně, ale návrh konkrétního znění své odpovědi, jak pod sankcí prekluze práva požaduje tiskový zákon (§ 12 odst. 2, 3), by k žádosti připojil. V žádné ze tří výzev, které před podáním žaloby žalované, resp. Xxx, žalobce prostřednictvím svého právního zástupce adresoval, nebyl formulován ani návrh omluvy.
10. Současně i povaha žalobou napadaných tvrzení je taková, že i pokud by tato nebyla pravdivá či založená na pravdivostním základu, nebyly by zde podmínky pro přiznání zadostiučinění v penězích. Přiznání zadostiučinění v penězích vyžaduje vyšší intenzitu zásahu, neboť jinak jsou postačující nižší formy odčinění nemajetkové újmy (§ 2951 odst. 2 o. z.).

11. K odvolacím námitkám žalobce je třeba zdůraznit i následující: Žalobce nežaloval žalovanou za označení špion či kozák, resp. kozáček (v ruském znění je použita zdvojnásobení). V žalobě (ale ani ve výzvách před tím) vůbec netvrdil, že do jeho osobnostních práv bylo zasazeno titulkem Člátku. To, že újmu měl vyvolat právě titulek Člátku, zmínil žalobce poprvé po více než čtyřech letech od uveřejnění Člátku ve své účastnické výpovědi dne 20. prosince 2021 (a zmínil to pak ještě dne 29. března 2022 i svědek, přítel žalobce, A. Š.). Do té doby nebyl tento zásah žalobcem ani tvrzen. Z výpovědi A. Š. pak současně vyplývá, že žalobce poškozovalo samo vyloučení ze Svazu, nikoli tedy žalobou napadaná tvrzení Člátku.
12. Namítá-li pak žalobce nedostatečnost informací o Sporu o členství (neinformování o výsledku), pak sám v žalobě potvrdil, že informace tak, jak byly k této otázce obsaženy v Člátku, odpovídaly tehdejšímu stavu Sporu o členství.
13. Důvodná není ani námitka, že soud prvního stupně vyšel ze zjištění ve Sporu o členství, když v době zveřejnění Člátku nebyla rozhodnutí k dispozici. To není podstatné, z důvodu hospodárnosti řízení převzatá zjištění o rezignaci žalobce na funkci náčelníka oddílu (což nutně nevylučuje předchozí aktivity), o tom, že chování žalobce vyvolávalo minimálně u části členské základny nespokojenost, se týkají období před zveřejněním Člátku. Koneckonců sám žalobce vypověděl, že se dostal do sporu s atamanem D., a svědek Š. o tom, že ten jim i v činnosti ve Svazu bránil. O výrazné opozici vůči žalobci ve Svazu svědčí již samotný akt vyloučení žalobce ze Svazu, pro který se vyslovilo 33 členů, proti nebyl nikdo a 2 se zdrželi. V tomto ohledu není podstatné, že vyloučení nebylo platné.
14. Z výše uvedených důvodů, které působí samostatně i ve svém spojení vyplývá, že závěr soudu prvního stupně, že žalobcův požadavek na zadostiučinění v penězích není důvodný, je věcně správný. Odvolací soud tak ze shora uvedených důvodů rozsudek soudu prvního stupně postupem podle § 219 o. s. ř. potvrdil, a to včetně též věcně správného nákladového výroku.
15. O **nákladech odvolacího řízení** bylo rozhodnuto postupem podle § 142 odst. 1 o. s. ř. za použití § 224 odst. 1 o. s. ř. V odvolacím řízení plně úspěšně žalované náleží plná náhrada účelně vynaložených nákladů odvolacího řízení. Tyto sestávají z odměny za zastupování advokátem v rozsahu jednoho úkonu právní služby (účast na jednání před odvolacím soudem dne 6. října 2022) v sazbě 3 100 Kč/úkon dle § 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu a paušální náhrady nákladů advokáta ve výši 300 Kč/úkon dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. V souladu s ustanovením § 137 odst. 1, 3 písm. a) o. s. ř. navýšil odvolací soud odměnu a hotové výdaje advokáta o 21% DPH v částce 714 Kč (3 400x0,21), neboť zástupce žalované je plátcem této daně. Náklady za odvolací řízení tak činí 4 114 Kč (=3 100+300+714). Náklad na písemné vyjádření ze dne 3. října 2022 k odvolání není účelným, když žalovaná jej nezaslala odvolacímu soudu (nýbrž je směřovala k soudu prvního stupně) a odvolací soud neměl možnost se s ním před jednáním seznámit. V souladu s ustanovením § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 211 o. s. ř. uložil odvolací soud žalobci zaplatit žalované náklady odvolacího řízení k rukám jejího zástupce. Lhůta k plnění je stanovena podle ustanovení § 160 odst. 1 v části věty před středníkem o. s. ř. ve spojení s § 211 o. s. ř.

Poučení:

Proti výroku I tohoto rozhodnutí v rozsahu, kterým byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I o věci samé je dovolání přípustné k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně do dvou měsíců od jeho doručení, jestliže dovoláním napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Ve zbývajícím rozsahu tohoto rozhodnutí v části týkající se výroku o nákladech řízení dovolání přípustné **není** [§ 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř.].

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Hájková

Praha 6. října 2022

JUDr. Veronika Křest'ánová, Dr. v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Hájková